

<http://www.cgtcatalunya.cat/spip.php?article9907>

Les propostes sobre les pensions i les trampes que plantegen

- Àmbits d'actuació - Formació - Materials de formació -

Publication date: dimecres 8 de gener de 2014

Copyright © CGTCatalunya.cat - Tous droits réservés

Síntesi per a gent amb pressa

Cal reformar les pensions?

No és veritat que el tema de les pensions tingui relació amb la crisi. Els poders polítics i econòmics ja plantejaven aquesta qüestió molt abans de la crisi actual.

Totes aquestes reformes, totes, i la que ara es proposa, estableixen mesures per disminuir les pensions. Rebaixes sobre rebaixes. Cada vegada hi ha més pensionistes perquè la gent viu més anys, i cada vegada hi ha menys cotitzants perquè hi ha menys població en edat de treballar. Així ens diuen que no hi haurà diners per pagar les pensions públiques. S'estén l'alarma social.

Les "solucions" recents: el factor de sostenibilitat FEI i FRA:

• FEI (Factor d'Equitat Intergeneracional): tots els nous jubilats veuran reduir-se l'import a cobrar de la pensió per cada any que augmenta l'esperança de vida.

• FRA (Factor de Revalorització Anual): afecta a TOTS els jubilats. S'elimina la revalorització per l'IPC i es substitueix per una complicada fórmula amb moltes variables econòmiques (bastant difícil d'entendre). Amb tot, el valor real, la capacitat de compra de la pensió disminuirà cada any.

Pretenen aprovar aquesta reforma el mes de setembre. Per què tanta pressa si, en tot cas, el problema és a mig o llarg termini?

Les trapes d'aquests arguments:

• Per què ha d'estar equilibrat el pressupost de les pensions quan per altres partides no es proposa l'equilibri?

• Per què les pensions s'han de pagar no més amb les cotitzacions dels treballadors?

• Per què no consideren augmentar els ingressos?

• El número de treballadors no importa, importa la riquesa que produeixen.

• Les pensions no han tingut dèficit fins el 2012 i aquest any, a més, ha estat un dèficit baix.

• Quant ha costat el rescat bancari? Les polítiques d'ajust estan fent pagar els problemes que genera el sistema capitalista als pensionistes i els usuaris d'altres serveis socials.

• ... i molts altres arguments que rebaten els de "la crisi de les pensions".

En resum, la crisi de les pensions públiques no és una veritat tècnica. És una construcció política i ideològica. Si es considera el tema en tota la seva amplitud, aquesta crisi no existeix. Amb voluntat política i social, la "crisi de les pensions" pot resoldre's sense disminuir-les.

Les pensions privades

• Els suposats "experts" recomanen que es contractin pensions privades. No només pensions privades individuals sinó pensions col·lectives (d'empresa).

• Les pensions privades han augmentat ràpidament els últims anys, però les entitats financeres es queixen que no contractem suficients pensions privades perquè ja ens cobreixen les públiques.

• A les pensions privades se'ls concedeix importants desgravacions fiscals. Si no hi ha diners per les pensions públiques, per què es desgraven les pensions privades?

• Una proposició econòmicament ruïnosa, d'enorme risc, baixa rendibilitat, molt cares de gestionar i afavorint els

més rics. A qui beneficia?

Ï Divideix encara més la societat entre rics, que estalvien molt i, a més, es beneficien de grans desgravacions fiscals, i pobres que no poden fer-ho.

Les veritables raons per a 'la crisi de les pensions'

Ï L'"alarma" sobre els problemes del sistema de pensions està molt més connectada amb els objectius del capital financer que amb el sistema de pensions perquè les pensions privades poden ser molt favorables al capital financer i el benestar o la seguretat dels pensionistes no és l'objectiu central de la privatització de les pensions.

Ï Els fons privats de pensions proporcionen un flux regular i abundant de recursos financers al capital privat per negociar i obtenir grans beneficis amb ell.

Ï La UE té un gran interès en desenvolupar aquests fons per potenciar el mercat europeu de grans capitals.

Ï Les raons profundes i verdaderes del discurs sobre "la crisi del sistema de pensions públiques" és l'augment dels beneficis del capital financer.

Les conseqüències

Ï La disminució de les pensions públiques augmentarà la pobresa entre els pensionistes i la desigualtat entre la població.

Ï Cada vegada més treballadors amb pensions públiques estan condemnats a la pobresa. Viuran molt malament i no podran tampoc ajudar les seves famílies.

Ï Si no hi ha recursos per mantenir els pensionistes públics, d'on surten els recursos pels pensionistes privats? El secret està en la distribució de la renda, no en el dèficit de les pensions públiques. Si no hi ha recursos per tothom, no és millor repartir-los de manera més justa en comptes que uns tinguin molt i altres res?

Què es pot fer?

Les societats es construeixen lluitant pel que desitgen. Si volem pensions públiques dignes hem de lluitar per elles. No podem permetre que es perdin uns drets aconseguits amb molt d'esforç dels treballadors de generacions anteriors. És precís fer-ho ara.

No acceptar la idea de la crisi de les pensions. No contractar pensions privades.

Són moltes les coses que es poden fer per mantenir les pensions públiques. Però immediatament cal aturar la reforma proposada

Les pensions no es toquen. No votarem a qui toqui les pensions o ho permeti.

Introducció

El Govern torna a posar en primer plànol el tema de "la crisi de les pensions públiques". Ens diuen que les pensions públiques no es poden sostenir, que no hi haurà diners per finançar-les en el futur. I afegixen que per "mantenir" les pensions públiques en el futur, per a que siguin viables, cal començar per "racionalitzar-les" des d'ara mateix .

Aquest discurs va començar fa molt (a Xile amb Pinochet el 1973; a l'Estat espanyol el 1985-88; i el 1994 el Banc

Mundial va presentar un informe molt important) i ha continuat tot el temps fins ara: els Pactes de Toledo des de 1995 amb successives rondes. L'última reforma, i probablement la més dràstica, fou el 2011. No els basta amb això, el 2013 el govern després de muntar una comissió d'experts per a que diguessin com seguir racionalitzant les pensions públiques, presenta ara una nova proposta de reforma. No és veritat que el tema de les pensions té relació amb la crisi. Els poders polítics i econòmics estan plantejant el tema de les pensions molt abans de la crisi actual.

Actualment, aprofitant la crisi, volen forçar encara més el tema. A més, "el sacrifici, per altra banda, és més fàcil d'acceptar en temps compromesos que no pas en mig de la bonança" (frase del primer informe dels "experts" de 2013, desapareguda en la versió final). Per primera vegada en la història recent, s'han atrevit a plantejar la reforma de TOTES les pensions, no només les dels pensionistes futurs sinó també les dels pensionistes presents. Totes aquestes reformes, totes, i la que ara es proposa, estableixen mesures per disminuir les pensions. Rebaixes sobre rebaixes.

Sistemes de pensions

És sabut que hi ha diverses formes de finançar les pensions:

• El sistema de repartiment.

Les cotitzacions per pensions dels treballadors financen cada any les pensions a pagar. El diner entra i surt sense que s'acumuli enlloc. És la forma més freqüent de finançar les pensions públiques en la majoria de països. Aquest sistema permet la solidaritat entre diferents grups de treballadors. El treballador sap quant cobrarà quan es jubili segons les lleis existents (prestacions definides)

• El sistema d'impostos.

En alguns països les pensions es paguen finançades pels impostos generals. No hi ha cotitzacions per les pensions, sinó que el seu finançament correspon als ingressos públics generals.

• El sistema de capitalització.

Les pensions es financen mitjançant aportacions dels treballadors als bans o les asseguradores. Els treballadors van cotitzant regularment mentre estan en actiu i els fons es van acumulant. L'entitat financer que rep els fons negocia amb ells en els mercats financers i arribada la data de la jubilació cada treballador disposa dels fons que ha posat i el que ha augmentat o disminuït en el seu compte. En el moment de la jubilació es pot optar per cobrar tot l'import acumulat o rebre una pensió periòdica que el banc calcula en funció de l'esperança de vida. El treballador sap quant posa, però no el que cobrarà doncs això depèn de on arribi el seu fons (contribucions definides). Cada treballador rep el que dona de sí el seu fons, no hi cap la solidaritat.

El problema

S'afirma que les pensions públiques estan en crisi. Perquè:

1. Creix el número d'ancians, les persones vivim més temps i, per tant, fa falta més diners per finançar les pensions.
2. Disminueix el número de treballadors i, per tant, disminueixen els cotitzants. Es recauda menys diners per pensions.

Ens diuen que, per això, no hi haurà diners per pagar les pensions públiques. Condeix l'alarma social.

Van dir que era la reforma més profunda dels últims 30 anys (perquè durés). Encara no ha entrat en vigor i el 2013 ja tornen a establir reformes

Les solucions recents

Des de 1998, els governs estan plantejant el tema de les pensions públiques, les mesures més recents són les contingudes en:

• **Els Pactes de Toledo: 1995 i les seves tres rondes posteriors.**

• **La reforma de 2011.**

Reforma de les pensions 2011 "Acord social i econòmic":

- ▶ Increment del període mínim de cotització per a accedir a la pensió contributiva.
- ▶ Increment del període de cotització per a tenir dret al 100% de la pensió.
- ▶ Increment de l'edat de jubilació.
- ▶ Increment dels anys de còmput per a la pensió.
- ▶ Limitacions a les prejubilacions.
- ▶ Revisió de les pensions de viduïtat.
- ▶ Es preveu l'establiment del "factor sostenibilitat".
- ▶ Altres.

Disminució de les pensions públiques

Estímul per incrementar les pensions privades

• **2013. La comissió d'experts i la proposta de setembre:** el govern nomena una comissió d'experts per assessorar en la reforma i sobre la base de l'informe d'aquesta comissió elaboren la seva pròpia proposta que volen aprovar aquest mes.

Mera operació de justificació. Quina credibilitat té aquesta comissió? De 12 persones 9 són empleats d'alt rang de la banca i les asseguradores, 1 catedràtic d'UGT i 1 tècnic de CCOO.

Les propostes

La proposta principal és aplicar al càlcul de les pensions el factor de sostenibilitat. Ja anunciat el 2011 per entrar en vigor el 2027, ara s'aplicaria immediatament. Hi ha dos components:

FEI: Factor d'Eq uitat Intergeneracional: Afecta només als nous pensionistes. Regirà a partir de 2019

FRA: Factor de Revalorització Anual: afecta a TOTotS els pensionistes. (càlc uls segons cicl e: 11 anys)

• **FEI: afecta als nous pensionistes**

S'aplica una única vegada als nous jubilats en el càlcul de la seva primera pensió, partint de que l'esperança de vida augmenti i, per a que no cobri més que els jubilats anteriors, es fa variar (disminuir) la pensió inicial amb l'esperança de vida teòrica calculada.

Les propostes sobre les pensions i les trampes que plantegen

Per això es multiplica la pensió inicial amb la que els nous jubilats entrarien en el sistema, per un Factor d'Equitat Intergeneracional de les noves pensions de jubilació, que resulta de dividir l'esperança de vida dels que han entrat en el sistema a una edat determinada anterior (2019), entre l'esperança de vida dels nous jubilats que entren amb la mateixa edat però en un moment posterior (2020..., 2050...). Com es suposa que l'esperança de vida creix, sempre dona menys que 1, el que suposa la disminució de la nova pensió. És a dir, tots els nous jubilats veuran reduir l'import que cobraran de la pensió per cada any que s'endarrereixi la jubilació.

Com s'espera que visquis més, cobres menys. Els que es jubilin a partir de 2040 perdran d'entrada un 15-20% de la seva pensió.

Per convèncer (manipular) l'opinió pública afegixen que aquesta pèrdua "es pot compensar" si pugen altres variables. Quines, quant, quan?

Ï FRA

L'objectiu és garantir l'equilibri pressupostari del sistema contributiu de la Seguretat Social al llarg del cicle econòmic. El Factor de Revalorització Anual garanteix que mai hi ha dèficit ni superàvit en el pressupost de pensions (el saldo pressupostari del sistema (I^*-G^*) convergeix a zero).

S'elimina la revalorització per l'IPC. Es proposa d'utilitzar altres fórmules d'actualització de les pensions davant l'actual que consisteix en utilitzar l'IPC anual i aplicar-lo a la revalorització de les pensions. S'elimina la revalorització per l'IPC.

I s'estableix una nova fórmula d'actualització, el FRA. Aplicable a totes les pensions, es calcularà en funció de combinar una sèrie de variables com el creixement dels ingressos, el número de pensions, de l'efecte substitució (derivat de que els pensionistes que entren anualment en el sistema ho fan amb pensions distintes dels que surten), així com de la diferència entre ingressos i despeses del sistema de pensions i altres variables.

Com aquest canvi suposarà una pèrdua per a totes les pensions, per aconseguir l'acceptació dels agents socials i l'opinió pública es fixa un sòl per la revalorització mínima -un 0,25% en els moments de dificultats econòmiques o recessió- i un sostre màxim de l'IPC més el 0,25% en etapes de creixement. Però ara, i segurament per bastants anys, vivim una etapa de forta recessió i altes taxes d'atur, per la qual cosa els ingressos de les cotitzacions no es recuperaran i la fórmula revaloritzarà les pensions només per l'import mínim. El FRA suposarà, en realitat, pràcticament la congelació de les pensions, i una pèrdua de la seva capacitat adquisitiva, perquè es revaloritzarà molt per sota de l'IPC. Per tant, el valor real, la capacitat de compra de les pensions disminueixen cada any.

La proposta d'un augment del 0,25% del sòl no és més que un intent d'emascarar la reducció del valor real de les pensions per manipular l'opinió pública i facilitar l'acceptació.

Aquesta és la proposta del Govern que, amb petites modificacions, serà aprovada. Per què tanta pressa? Afegixen la urgència i la pressa al seu plantejament per evitar, o al menys debilitar, la reacció social que ells mateixos temen davant d'un despropòsit com aquest.

Les trampes d'aquests arguments

Les propostes sobre les pensions i les trampes que plantegen

Aquestes propostes fa molts anys que es justifiquen amb els arguments que hem assenyalat anteriorment i alguns altres de secundaris. Fins on són vàlids? Hi ha molts aspectes a comentar que mostren que aquests plantejaments són molt més fruit d'opcions polítiques, ideològiques i econòmiques que no pas realitats indiscutibles. Repassem alguns dels aspectes que assenyalen per poder constatar les seves debilitats més importants:

• Per què ha d'estar equilibrat el pressupost de les pensions o el de la Seguretat Social i no els demés apartats de la despesa pública: judicial, exèrcit, exteriors, casa reial, etc. Si les pensions les han de finançar només els pensionistes, quan finançaran els militars l'exèrcit, els diplomàtics el Ministeri d'Exteriors, els monàrquics la casa del rei? Aquesta és una opció històrica i ara purament arbitrària.

• El número de treballadors no importa, importa la riquesa que produeixen. Si menys treballadors produeixen més, i això succeeix permanentment en el capitalisme actual, no hi ha problema. A mesura que un país produeix més pot finançar més pensions encara que hi hagi menys treballadors. Per exemple, si 50 treballadors produeixen 100 es pot repartir 2 per persona, però si 20 treballadors produeixen 180, es podran repartir fins a 9 per persona. El número de treballadors no és la xifra rellevant sinó el total de la producció. No serà, més aviat, que el que no funciona correctament és el repartiment de la riquesa produïda i no el baix número de treballadors? El finançament de les pensions té més relació amb la distribució de la riquesa, que no pas amb número de treballadors.

• Perquè la trampa més gran és plantejar el tema partint de la idea que les pensions s'han de pagar només amb les cotitzacions dels treballadors. La riquesa és un producte social i tota la societat ha de cooperar per mantenir els ancians. Els ancians d'avui són els que han generat la riquesa de la que gaudeix tota la població, per què els han de mantenir només els treballadors en actiu? Per exemple, els que reben els beneficis de les empreses, no tenen cap responsabilitat amb els ancians que han treballat tants anys per produir aquests beneficis?

Ja hem vist que en algunes societats les pensions es paguen amb impostos (que paguen tota la població) en comptes de pagar-les amb cotitzacions. Per què, si és necessari, no es poden utilitzar altres fonts d'ingressos per pagar el (reduït) dèficit que pot suposar les pensions?

Els "experts" i els polítics, plantegen un sistema tancat i esbiaixat. Mantenir-lo tancat és condemnar-lo a que sigui inviable. Per què s'ha de mantenir tancat? S'enfoca el tema exclusivament en termes de disminució de la despesa. Per què no es pot revisar la banda dels ingressos?

Quant costen les pensions? La despesa en pensions públiques a l'Estat espanyol, segons Eurostat, era del 9,01% el 2007, mentre que a l'eurozona era del 12,2% del PIB; el 2010 el percentatge de l'Estat espanyol "augmentà" fins el 10,7% quan a l'eurozona era del 13,4% ; però en alguns països com França (14,4%) i Àustria (15%) el 2010 el percentatge es considerablement major.

A més, quant dèficit tenen les pensions? Fins 2012, amb tota la crisi, les pensions no només no han tingut dèficit sinó que han tingut superàvit; que ha contribuït a disminuir el dèficit de l'Estat i acumular un importat Fons de Pensions d'uns 65.000 milions d'euros. El 2012, amb 6 milions d'aturats i un mercat laboral de baixa cotització han tingut un petit dèficit -al voltant de 6.000 milions- que s'ha finançat amb el Fons que encara pot seguir finançant aquests dèficits esperant millors anys. En el quadre recollim el dèficit del conjunt de la Seguretat Social per comparar-o amb els d'altres institucions de l'Estat, però si es prenen les pensions aïlladament, no han tingut dèficit fins 2012 i a més aquest és un dèficit baix.

A diferència de la resta de l'administració pública, la Seguretat Social no està endeutada. La Seguretat Social realitza aproximadament un terç de la despesa de l'administració pública a l'Estat espanyol, i només suposa el 9% del dèficit total. Des de l'inici de la crisi, la Seguretat Social ha perdut el 15% d'afiliats i ha passat de tenir un

Les propostes sobre les pensions i les trampes que plantegen

superàvit del 1,3% el 2007 a tenir un dèficit del 0,9% el 2012. La situació financera no s'ha deteriorat tant com en altres nivells de l'administració. En conjunt, el saldo fiscal total ha passat de ser un superàvit de l'1,9% el 2007 (gràcies a la Seguretat Social) a un dèficit del 10,64% el 2011.

Si ho comparem amb altres dèficits, quant ens està costant als ciutadans el finançament del sistema financer espanyol que, a més, quan està sanejat donarà beneficis només als seus accionistes? És difícil conèixer realment quants diners s'està injectant al sistema financer, però hi ha estudis que assenyalen que és aproximadament un 10% del producte anual de l'economia. Comprometent-nos, a més, a dures mesures que estan perjudicant la població per aquest finançament. Per què hi ha diners pel sistema financer i per altres objectius similars? Amb quins diners s'està finançant el rescat financer? Això sense comptar amb la corrupció, el frau fiscal -80.000 milions d'euros l'any- i els baixos impostos sobre beneficis. A que es refereixen quan diuen que "no hi haurà diners per les pensions"? Els bancs no cotitzen per finançar el rescat i els pensionistes sí per la seva pensió. Per no parlar d'altres despeses com l'aportació de l'Estat a l'església, o la despesa militar, que són molts milions d'euros l'any. Està ben clar que "el problema de les pensions" és un tema que té més relació amb l'ús i la distribució que es fa de la riquesa del país. Les polítiques d'ajust estan fent pagar els problemes que genera el capitalisme als pensionistes i als usuaris d'altres serveis socials.

Es poden presentar altres molts arguments:

• En front del fet que hi ha massa vells, és dolent que es visqui més anys o haurem de morir abans, como va plantejar clarament un ministre japonès? En una reunió del Consell Nacional de la Seguretat Social sobre les reformes a portar a terme per alleugerir la càrrega fiscal, el ministre japonès de finances Taro Aso va dir que "el problema no es resoldria a menys que els deixem donar-se pressa en morir".

• No s'ha de tenir en compte únicament el número de pensionistes que cal mantenir, sinó el número de persones inactives. A l'Estat espanyol el percentatge de població inactiva sobre el total és del 32,8%. No seria més interessant millorar el mercat de treball i els salaris abans de culpar els ancians perquè viuen massa?

Si hi ha pocs cotitzants, caldria augmentar el número de treballadors: el problema no és de les pensions, en tot cas seria del mercat de treball. No falten treballadors sinó llocs de treball. Hi ha moltes persones que volen treballar que no tenen treball. Si es millora l'ocupació, si milloren els salaris que és sobre el que es cotitza i, si és necessari, per què no augmentar les cotitzacions (de treballadors i empreses)? Es "recomana" que es facin pensions privades, no és el mateix o pitjor que augmentar les cotitzacions?

• Els treballadors actuals viuen millor gràcies al fruit del treball dels treballadors anteriors. És just que paguin quelcom més. A més, els jubilats són família dels joves; si retallen les pensions les famílies hauran de mantenir els ancians. Actualment, molts pensionistes estan mantenint les famílies en les que els joves estan aturats. Retallar aquests ingressos familiars agreujaria la situació econòmica de moltíssimes persones que ja estan patint.

• En algunes enquestes, els treballadors ja han manifestat que estan disposats a pagar cotitzacions més altes per mantenir el sistema de pensions.

• A l'Estat espanyol la despesa en pensions està considerablement per sota de la de la UE, per què no es gasta en pensions aproximadament el mateix percentatge que en la UE?

Resumint, la crisi de les pensions públiques és una construcció política. Si es considera el tema en tota la seva amplitud aquesta crisi no existeix. Si hi ha voluntat política i social la "crisi de les pensions" pot solucionar-se sense disminuir-les.

Les pensions privades

La campanya contra les pensions públiques es complementa sempre recomanant la contractació de pensions privades per compensar la caiguda de les públiques. I es dota aquestes pensions privades d'importants desgravacions fiscals.

A més, sota la influència del Banc Mundial, la UE i els governs, el que s'està intentant no és només que les persones contractin individualment pensions privades, sinó que les empreses i institucions (en molts casos públiques) també ho facin. Per exemple, que la Generalitat de Catalunya contracti una pensió privada (amb un banc o caixa) pels seus empleats. Això són moltíssims diners i a més molt segurs pel banc, doncs els diners no es poden recuperar fins a la jubilació, excepte en casos molt greus. Fins ara aquesta mesura és voluntària per les empreses (no pels treballadors que no podrien renunciar) però es pretén que en pocs anys aquesta pràctica sigui obligatòria.

Des que s'iniciaren les pensions privades a l'Estat espanyol, 1989-1990, els seus fons han arribat als 85.000 milions d'euros el 2007, tot i que van disminuir a 78.000 milions el 2008 per les pèrdues experimentades. Aquesta xifra és força superior al Fons de Garantia de les pensions públiques. El número de contractants individuals s'ha multiplicat per 16 entre 1990 i 2007 i el número de contractes col·lectius per 23 vegades. Tot i això, es considera que les pensions privades no es desenvolupen suficientment perquè les públiques són massa "generoses".

En front d'aquestes recomanacions cal assenyalar:

• Qui pot estalviar per contractar pensions privades? Moltíssimes famílies arriben amb dificultats a final de mes, altres ni tants sols poden arribar sense ajudes; qui pot estalviar? I, el que és més important, qui pot estalviar el suficient per arribar a una pensió decent? Segons la patronal de les pensions Inverco, per rebre una pensió mensual de 898 euros, cal aportar un fons de capitalització de 272.000 euros (més de 45 milions de les antigues pessetes). Per cobrar els 2.466 euros de pensió mensual màxima, cal acumular uns 747.000 euros (més de 124 milions de pessetes).

• Les pensions privades, que proporcionen sucoses desgravacions fiscals, afavoreixen únicament qui pot estalviar més, és a dir, els més rics. Divideix encara més la societat entre rics, que poden estalviar molt, i pobres, que no poden estalviar res. Si no hi ha diners per les pensions públiques, per què es poden desgravar les pensions privades?

• Com els diners que s'acumulen per les pensions privades s'inverteix en borsa o en altres productes financers, les pensions privades corren un risc enorme de patir pèrdues per inversions arriscades. De fet, a l'Estat espanyol ja fa anys que les pensions privades valen cada vegada menys.

• La rendibilitat de les pensions privades és baixa i en aquests anys de crisi negativa. Això fa que el seu valor es redueixi en comptes d'augmentar. Si es considera l'augment dels preus per la inflació, en molts anys la rendibilitat de les pensions privades no arriba per compensar-ho. Amb tot, les pensions privades tenen cada vegada menys capacitat adquisitiva. Solament les pensions contractades fa més de 15 anys, que són la minoria, han obtingut guanys superiors a la inflació.

• La gestió de les pensions privades és molt cara, doncs les institucions financeres cobren comissions elevades. S'ha calculat que a l'Estat espanyol, el cost de gestionar la pensió, el que es paga als bancs o caixes, pot arribar al 37%. L'Estat espanyol és un dels països més cars en aquesta gestió.

Altament arriscades, de baixa rendibilitat, molt cares de gestionar i afavorint els més rics. Una proposta financerament ruïnosa. Quin sentit té proposar les pensions privades? En cas de necessitar més finançament, no seria millor augmentar les cotitzacions de les públiques? Quin interès s'amaga darrere d'aquestes recomanacions?

Les veritables raons per a 'la crisi de les pensions

Arribem finalment al moll de la qüestió. Si es poden solucionar els problemes de les pensions públiques amb certs canvis (que no són els que ara proposen les autoritats) i les pensions privades no són la solució sinó que engrandeix els problemes, per què tant d'interès per part de les institucions públiques i les entitats financeres en disminuir les públiques i augmentar les privades?

Per respondre aquesta pregunta cal tenir en compte que el capitalisme necessita ampliar permanentment els camps on pot obtenir beneficis i augmentar el seu poder, i que les pensions privades són un bon negoci.

El benestar o la seguretat dels pensionistes no és l'objectiu central de la privatització de les pensions. L'"alarma" sobre els problemes del sistema de pensions està molt més connectada amb els objectius del capital financer que amb el sistema de pensions. Perquè les pensions privades poden ser molt favorables al capital financer.

• Els fons de pensions privats proporcionen un flux regular i abundant de recursos financers al capital privat per negociar i obtenir grans beneficis. Els gestors dels fons de pensions concentren en les seves mans grans quantitats de diners. Per això interessa augmentar les pensions privades. Però això és més difícil d'aconseguir si s'esperen unes pensions públiques decentes, pel que resulta convenient sembrar l'alarma de que no hi haurà diners per finançar-les en el futur.

• Els fons de pensions privats representen un enorme flux de capitals, segurs i sense risc per les institucions financeres. Són els inversors més potents en el capitalisme global. El sector financer disposa de molts fons i és extremadament hàbil utilitzant el seu poder per transmetre a l'opinió pública i als professionals la probabilitat de la insostenibilitat dels sistemes públics i la conveniència de la privatització.

• Les pensions són un dels eixos del fort atac actual del capital a les condicions de vida de la població.

• A més, la UE té un gran interès en desenvolupar aquests fons per potenciar el mercat europeu de grans capitals.

És en aquests elements on es troben les raons profundes i verdaderes del discurs sobre "la crisi del sistema de pensions públiques", de la necessitat de "modernització del sistema de pensions" i de l'estímul a la privatització; en el "benestar" dels beneficis del capital financer. Per això es disminueixen les pensions públiques i s'estimulen les privades. Per augmentar els beneficis del capital financer.

Les conseqüències

La política de la "crisi de les pensions" dels darrers anys té conseqüències molt greus.

• La disminució de les pensions públiques augmentarà la pobresa entre els pensionistes. Els polítics de la UE diuen

que les pensions a l'estat espanyol són molt generoses. Seria interessant que ells intentessin viure amb aquestes quantitats. La pensió mitjana a l'estat espanyol està al voltant de 858Euros, la mitja de jubilació 982Euros, i la de les vídues en 618Euros. Però les mitjanes són una cosa i la distribució real una altra, que presentem en el següent quadre. La disminució de pensions farà augmentar d'aquí a pocs anys la pobresa dels pensionistes i la desigualtat entre qui té pensions privades i els que no les tenen.

¿ Quan diuen que les pensions són inviables, què volen dir? Què faran amb els que no tinguin diners per les ruïnoses pensions privades? Deuran morir abans, com aconsellava el ministre japonès? Amb les pensions públiques, s'haurà de viure en profunda misèria?

¿ Actualment moltes famílies joves estan vivint de les pensions del pare, han pensat en el que significarà la reforma per totes aquestes famílies?

¿ Però a més a més, què vol dir que cal fer pensions privades perquè no hi ha diners per les públiques? La riquesa d'un país és la que és. O hi ha recursos per mantenir les persones grans (habitatge, aliments, medicaments, etc.) o no hi ha per ningú. Qui i com es finança la vida de les persones no és el tema que els preocupa. Si no hi ha recursos suficients caldria repartir els existents. Per què els que tenen diners podran gaudir de tot mentre que els que sempre han estat pobres hauran de morir sense res?

S'hi pot fer alguna cosa?

Per suposat que sí. Les persones, organitzades col·lectivament, sempre podem lluitar per millorar la nostra societat. I ara és un moment en que és absolutament precís fer-ho si no volem perdre importants drets que ens permetrien sobreviure en la vellesa. Hem de lluitar per les pensions públiques.

Cap procés social és irreversible. Es pot resoldre veritablement els problemes que puguin tenir les pensions públiques, que no estan entre els més prioritaris del país; no hi ha motiu per parlar de "crisi" del sistema de pensions.

Les pensions no les han de pagar només els treballadors. Necessitem un sistema de pensions que tendeixi cap a un sistema públic, universal i no vinculat amb l'exercici del treball.

Això es pot aconseguir en tres etapes:

Immediates

¿ No acceptar la idea de "la crisi de les pensions": és un problema de distribució de la renda, opció del sistema econòmic i social actual.

¿ No subscriure pensions privades.

¿ Plantejar la reforma davant del Tribunal Constitucional (l'article 50 garantitza "les pensions dignes").

¿ Augmentar les cotitzacions. Si es vol que la majoria de la població contracti fons privats, no seria el mateix augmentar les contribucions a les pensions públiques? La gent ha de pagar en un cas i en l'altre. Per què són millor les privades? Les pensions públiques són molt més segures.

¿ Augmentar la base reguladora dels salaris alts.

¿ Eliminar prestacions que no corresponen a la SS (com les bonificacions a la contractació).

¿ Les pensions no es toquen. No votarem a qui les toqui.

Mitjà termini:

• Millorar el mercat de treball i augmentar l'ocupació.

• Reforma fiscal progressiva.

Llarg termini:

• Avançar cap a sistemes de manteniment dels ancians no basats en el treball.

** Aquest text es va acabar d'escriure el 19 de setembre de 2013, en ple procés de presentació del projecte de reforma per part del govern.*

>>> **Us podeu descarregar el document complet "Les pensions no es toquen" a**
http://seminaritaifa.org/files/2013/09/laspensionesnosetocan_CA.pdf